

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/13/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5616203023
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5616203023.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloletého V. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, dieťa rodičov: matka - T. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. D. XXX, K.; otec - I. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. K., N. I. XXX/X, o návrhu otca na zníženie výživného, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/90/2016-103 zo dňa 5. septembra 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že s účinnosťou od 25.4.2016 z n i ž u j e výživné otca na maloletého V., nar. XX.XX.XXXX, na sumu 135 eur mesačne s tým, že sumu 105 eur mesačne je otec p o v i n ý platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a sumu 30 eur je p o v i n ý zaplatiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet, ktorý v prospech maloletého zriadila matka. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého je potrebný súhlas súdu.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5P/65/2014-41 zo dňa 10.3.2015 vo výroku o výživnom.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) okresný súd zamietol (v celom rozsahu) návrh otca na zníženie výživného. Vychádzal z toho, že od poslednej úpravy výživného k maloletému V. sa jeho vek zvýšil o 2,5 roka a od septembra 2017 začal navštevovať prvý ročník základnej školy, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Uvedené okolnosti predstavujú zásadnú zmenu osobných pomerov maloletého dieťaťa. Zásadnú zmenu okresný súd konštatoval i na strane otca, ktorý oproti predošlej úprave výživného uzavrel manželstvo a dňa 3.2.2016 sa mu narodil syn C.. U otca sa taktiež znížil príjem o položku plynúcu z prenájmu bytu, keďže v danom byte býva s „novozaloženou rodinou“. V porovnaní s obdobím predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia o výživnom vo vzťahu k príjmu z pracovnej činnosti u otca nastal nárast takmer o 100 eur mesačne z hlavného pracovného pomeru a minimálne o 64 eur z prác vykonávaných na dohodu.

2. Okresný súd uviedol, že hoci otcovi pribudla vyživovacia povinnosť, do „jeho rodiny plynie“ príjem manželky z rodičovského príspevku a prídavku na dieťa. Zároveň poukázal na finančné transakcie vykonané medzi otcom a jeho rodičmi, keď sa otec vzdal spoluvlastníctva k rodinnému domu za symbolickú cenu jedno euro. Na druhej strane byt, v ktorom v súčasnosti žije so svojou rodinou, odkúpil od rodičov za 30.000 eur. Predmetné okolnosti okresný súd vyhodnotil ako vzdanie sa otcom majetkového prospechu. Za nepreukázané považoval otcove tvrdenia o jeho príspevkoch na výstavbu rodinného domu matky, v ktorom táto žije spolu s maloletým V..

3. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny alternatívne tak, že bude povinný prispievať mesačne na výživu syna bežným výživným v sume 70 eur a 20 eur na tvorbu úspor, alebo že bude povinný platiť iba bežné výživné v doterajšej výške, bez povinnosti prispievať na tvorbu úspor sumou 50 eur mesačne. Poukazoval na to, že okrem určeného výživného hradí maloletému V. detské poistenie Farbička v sume 21 eur mesačne a cca 25 eur mesačne vynaloží bezprostredne na maloletého pri stretnutiach s ním. Z nevyhnutných výdavkov zdôraznil výdavky na maloletého syna C., ktoré v úhrne mesačne dosahujú výšku približne 250 eur. Okrem pravidelných výdavkov má otec i výdavky jednorazové - napr. na poistenie bytu a auta (spolu 175 eur ročne). Celkovo sa otec domnieval, že jeho majetkové pomery neumožňujú tvorbu úspor v prospech maloletého V..

5. K otázkam prevodu spoluvlastníckeho podielu k domovej nehnuteľnosti otec uviedol, že dôvodom nadobudnutia predmetného podielu bola jeho snaha v danom období o získanie prostriedkov zo stavebného sporenia, ktoré použil i na zveľadenie nehnuteľnosti, v ktorej žije matka s maloletým V. (rovnako túto nehnuteľnosť otec udržiaval a zveľadľoval počas pobytu matky v zahraničí). Navyše, pri nadobudnutí spoluvlastníckeho podielu od rodičov (v roku 2000) otec týmto kúpnu cenu neuhradil. Jeho rodičia danú nehnuteľnosť po celý čas užívali a zhodnocovali výlučne na ich vlastné náklady. Vzhľadom na širšie rodinné súvislosti (zadĺženie otca voči rodičom, možnosť ukrátenia jeho sestry, atď.) otec pristúpil k spätnému prevodu spoluvlastníckeho podielu k rodinnému domu na rodičov. To znamená, že nesledoval zníženie svojho majetku. Doplnil, že matka je schopná zo svojho príjmu financovať dovolenku pre seba a maloletého V. na Kanárskych ostrovoch, zatiaľ čo on nie je schopný financovať akúkoľvek dovolenku. Naopak, na úkor dovolenky vykonáva „práce na dohodu“.

6. Kolízny opatrovník poukazoval na to, že otec byt od rodičov odkúpil za 30.000 eur, ale za prevod podielu v rodinnom dome dostal od rodičov iba jedno euro. Vzhľadom na to, že dotknutý dom je dvojpodlažný, dá sa povedať, že sú tam dve bytové jednotky. Kolízny opatrovník zhrnul, že zníženie výživného nie je v záujme maloletého dieťaťa.

7. Taktiež matka žiadala odvolanie otca zamietnuť. Do pozornosti dávala neprimerané výdavky otca (životná poisťka 81 eur mesačne, poistenie bytu 70 mesačne, výdavky na cigarety...). Matka zotrvala na tom, že rodinný dom stavala bez akejkoľvek spoluúčasti otca. Dodala, že jej súčasný partner sa nepodieľa na výdavkoch jej domácnosti. Dovolenku na Kanárskych ostrovoch dostala spoločne so synom V. ako darček. Opakovane vymedzila výdavky spojené s návštevou školy maloletým, ako i so záujmovými krúžkami/ aktivitami dieťaťa.

8. Kolízny opatrovník a matka nemali navzájom žiadne námietky k ich vyjadreniam k odvolaniu otca.

9. Otec v reakcii na dotknuté podania zotrval na odvolacom návrhu, pokiaľ išlo o navrhovanú zmenu a ako ďalšiu alternatívu rozhodnutia odvolacieho súdu doplnil návrh na zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci na ďalšie konanie. Životnú poisťku nepovažoval za nadštandardný výdaj, keďže eventuálne poistné krytie by malo zabezpečiť - okrem iného - splatenie úveru v prípade úmrtia otca. Nesúhlasil s tým, že matka si dom „stavala úplne sama“. Na dokončovacích prácach sa otec podieľal finančne a vlastnou prácou; o čom pripojil i fotografie. Bol presvedčený, že súčasný partner matky jej prispieva i na výdavky domácnosti. Otec zopakoval, že dom jeho rodičov v U. N. nemá dve samostatné bytové jednotky. Konštatoval, že rovnakú životnú úroveň ako synovi V. by chcel zabezpečiť aj synovi C., ktorý taktiež rastie a jeho potreby sa priebežne zvyšujú.

10. K opísanému vyjadreniu otca kolízny opatrovník uviedol, že on (kolízny opatrovník) koná v záujme maloletého dieťaťa, a preto naďalej nesúhlasí so znížením výživného.

11. Rovnako matka zotrvala na svojom pôvodnom vyjadrení k odvolaniu otca. V súvislosti so životnou poisťkou uviedla, že otec je v prvom rade povinný zabezpečiť potreby syna. Nepopierala, že by sa otec podieľal na výstavbe jej domu, ale túto z finančného hľadiska zabezpečovala výhradne ona. Dodala, že otec by sa mal tešiť z toho, že jej priateľ „bezzištné finančne prispieva na jeho syna a nie závidieť synovi“.

12. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a § 2 ods. 1 CMP) zmenil napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

13. Odvolací súd v súdnej veci už v predchádzajúcom štádiu rozhodoval - uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10CoP/27/2017 zo dňa 31.05.2017. Na jednotlivých čiastkových východiskách - osobitne o

neprimeranosti akcentovania tzv. valorizačnej klauzuly; o tom, že príjem z rodičovského príspevku ani len nepokryje všetky výdavky osoby, ktorá ho poberá (v súdnej veci manželka otca); o nutnosti zohľadniť nielen plusové hodnoty z príjmu mimo hlavného pracovného pomeru otca, ale aj výkon daných prác na úkor voľna a zvýšené výdavky na regeneráciu; o zásadnom poklese celkového príjmu otca (body 10., 12. až 15. označeného zrušujúceho rozhodnutia) - a v konkrétnostiach na ne odkazuje. Z doplneného dokazovania nevyplývajú žiadne okolnosti, ktoré by podmieňovali akúkoľvek modifikáciu predmetných stanovísk.

14. Krajský súd sa nestotožňuje so záverom okresného súdu ohľadne vyhodnotenia spätného prevodu spoluvlastníckeho podielu k rodinnému domu v U. N. otcom ako k neopodstatneného vzdania sa majetkového prospechu. Aj z doplneného dokazovania vyplýva, že prvotný prevod z rodičov na otca bol v podstate čisto formálny a účelový (tvrdenia otca o tom, že ani nezaplatil kúpnu cenu, neboli vôbec spochybnené), smerujúci len k tomu, aby otec mohol čerpať prostriedky zo stavebného sporenia, ktoré (aj podľa vyjadrenia matky - minul viac-menej pre osobnú spotrebu). Predovšetkým však otec na jeho rodičov za symbolickú cenu jedno eur nepreviedol majetok, ktorý by sám nadobudol, či aspoň relevantne zveľadil. Naopak, v zásade len vrátil rodičom to, čo mu oni formálne previedli za účelom získania prostriedkov zo stavebného sporenia. Nesporné v konaní bolo taktiež to, že bežnú údržbu, či priebežné investície do dotknutého domu po celý čas (bez ohľadu na formálno-evidenčné vlastnícke pomery) financovali rodičia otca. Za takejto situácie nemožno konštatovať bezdôvodné vzdanie sa majetkového prospechu zo strany otca.

15. V danej spojitosti neobstojí ani porovnávanie s prevodom bytu. Tu totiž nešlo o spätný prevod veci, ktorú pôvodne nadobudol otec, previedol na rodičov (rovnako formálne, ako oni na neho spoluvlastnícky podiel v domovej nehnuteľnosti) a pri opätovnom nadobudnutí od rodičov týmto zaň zaplatil 30.000 eur. Dotknutý byt otec odkúpil od rodičov, ktorí boli jeho nadobúdateľmi bez finančného či iného príspevia otca. Len na okraj krajský súd dodáva, že okresný súd už v rozsudku č. k. 5P/65/2014-41 zo dňa 10.03.2015 konštatoval výhodnosť nadobudnutia bytu otca od jeho rodičov (str. 6 dotknutého rozhodnutia).

16. Možno čiastočne súhlasiť s matkou, že platby poisťného sú svojim spôsobom nadštandardným výdavkom. Pokiaľ dotknutá osoba má problém s uhrádzaním svojich základných, resp. obvyklých potrieb, nie je náležité klasifikovať výdavky na poisťné, ako výdavky nevyhnutné. Na druhej strane nie je prípustné úplne prehliadať zabezpečovaciú funkciu poisťných vzťahov, predovšetkým v prípade finančných rizík spojených so splácaním (najmä hypotekárnych) úverov. V danej súvislosti však krajský súd prioritne zohľadnil, že otec - nad rámec určeného výživného - platí poisťné taktiež maloletému V.. Nadväzne dotknutá okolnosť nebola osobitnejšie významná z hľadiska rozhodovania v súdnej veci.

17. Vzhľadom na doteraz konštatované je nepochybné, že u otca došlo k poklesu celkového príjmu (strata príjmov z nájmu bytu takmer dvojnásobne prevyšuje nárast príjmov z pracovnej činnosti) a k pribudnutiu ďalšej vyživovacej povinnosti. Uvedené skutočnosti vo svojom úhrne sú výraznejšie ako priebežný nárast výdavkov výživou oprávnené osoby (maloletý V.), vrátane výdavkov spojených s nástupom a návštevou základnej školy. Z hľadiska možnosti určiť/zmeniť výšku výživného je tak negatívna zmena na strane otca zásadne významnejšia ako pozitívna zmena na strane maloletého. Inými slovami, návrh otca na zníženie výživného je čiastočne dôvodný.

18. Za primerané zníženie krajský súd považoval zníženie vyživovacej povinnosti otca k maloletému na sumu 105 eur mesačne z titulu bežného výživného a na sumu 30 eur mesačne z hľadiska prispievania na tvorbu úspor. Suma 105 eur mesačne spolu s plneniami zo strany matky (zahŕňajúcimi aj bezprostrednú osobnú starostlivosť) je dostatočná na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletého V. a zároveň otcove pomery umožňujú prispievať i na tvorbu úspor maloletého - v sume 30 eur mesačne. Keďže všetky rozhodujúce okolnosti boli dané už ku dňu podania návrhu dňa 25.04.2016, krajský súd znížil výživné otca od uvedeného dňa. Je však potrebné zdôrazniť, že v zmysle § 78 ods. 2 zákona o rodine sa spotrebované výživné na maloleté dieťa nevracia. Zároveň krajský súd samostatným výrokom vyslovil zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom.

19. V zmysle § 396 ods. 1, 2 CSP krajský súd rozhodoval o trovách celého konania. Vzhľadom na § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, keďže v súdnej veci nie sú dané žiadne (zákonne alebo konkrétne skutkové) podmienky na iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

20. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.